

SVĚTÝLKO

I. FILM

* Viděli jsme ve filmu

SHRNUTÍ V OBRAZECH

- 1) Co se stane se světýlkem v lednici, když jsou dveře zavřené. Jsou věci pořád na svém místě, když máme zavřené oči?
- 2) Fatima ráda cestuje díky své představivosti a díky kazetám svého bratra. Tady je na vrcholku hory
- 3) Fatima prožívá obrazy a zvuky ulice prostřednictvím očí a uší
- 4) Fatimě se podaří rozluštit velkou záhadu světýlka v lednici
- 5) Díky své představivosti Fatima klouže po ledu na pobřeží
- 6) Fatima vyhloubí díru, aby se dostala k vodě a možná až na druhý konec světa
- 7) Dospělí se rozčilují nad Fatiminými bláznivými nápady a nad její opovážlivostí
- 8) Na konci svých dobrodružství a díky štědrosti jednoho kutila Fatima získá své vlastní „světýlko“

* Obraz a klíčová slova ve filmu

(12)

Pohled – Pocit – Představivost – Dítě – Samota – Útěk

SLYŠELI JSME VE FILMU

- Alioune (Fatimin bratr): „Kde se chceš ráno probudit?“
- Fatima: „V horách.“
- Alioune: „To říkáš vždycky.“

- Fatima: „Mami. Kdy vznikl svět?“
- Matka: „Co to povídáš? Běž pomoci sestře.“

„Existuje svět jen v mých představách?“

„Nic mi nemůže ublížit. Ona mi nemůže ublížit. Existuje jen v mojí hlavě. Necítím bolest. Je jen na mě, co se děje v mém světě.“ (11)

ZAZNĚLO O FILMU SVĚTÝLKO

(9 a10)

Alain Gomis mluví o Assy Fallové, představitelce Fatimy: „Nebyl to úplně organizovaný casting, hledal jsem děvčátko s vlastní osobností. Ptal jsem se okolo sebe. Assy Fallová přišla s jednou uchazečkou, a jak tomu tak občas bývá, přijali jsme tu, která diskutovala. Chovala se nestydatě, uměla vzdorovat dospělým, nebála se výzev. Během natáčení navíc kvůli ní došlo na poměřování sil, protože nechtěla chodit ve sněhu. Tvrdila, že to je hloupost, protože nejsme na pobřežním ledu. Řekl jsem jí: 'V tom případě budu muset najít jinou herečku.' Odpověděla: 'Dobře, fajn.' Assy vycítila, že svět se točí kolem ní, že má moc. Abych se pokusil z toho vybruslit, odsekl jsem: 'Upřímně řečeno, teď potřebuju tebe.' Ona velkomyslně odpověděla: 'Fajn, v tom případě to udělám!'“

Námět *Světýlka* vychází z Gomisova dětství: „Světlo v lednici je moje osobní vzpomínka, hlavně objevení tlačítka, které spouštělo lampičku, ačkoliv myslím, že jsem jím nebyl tak posedlý jako Fatima. To, co patří mně, je doopravdy obecnější – to pochybování o existenci čehokoliv, s nímž se člověk pere, ale které nikdy nevyřeší. Určitým způsobem mám pocit, jako bych byl režisérem odjakživa, i bez kamery, i než jsem začal točit filmy.“

II. EVROPĚ A JINDE*** Jeden film, různé názvy****JAK SE JMENUJE SVĚTÝLKO...**... v Bulharsku: *Малка светлинка*... ve Španělsku: *Pequeña luz*... ve Finsku: *Valossa*... v Itálii: *Piccola luce*... v Portugalsku: *Luzinha*... ve Francii: *Petite lumière*... v Rumunsku: *Luminița***Film a jeho doba****KONTEXT**

Film se odehrává v současnosti v Dakaru, v hlavním městě afrického Senegalu. Jazyk, který slyšíme, je wolofština, nejrozšířenější jazyk v zemi. Film *Světýlko* je francouzsko-senegalský, stejně jako režisér Alain Gomis, který se narodil v Paříži senegalskému otci a francouzské matce.

Francie má se Senegalem historický vztah, neboť se jednalo o jednu z francouzských kolonií (systém politické, ekonomické a kulturní nadvlády), dokud Senegal v roce 1960 nezískal nezávislost. Dodnes

se jedná o zemi, která je do velké míry frankofonní. Mezi oběma zeměmi dosud existují silná pouta tvořená imigrací, ekonomikou a kulturou. Jedním ze symbolů tohoto úzkého vztahu je Léopold Sédar Senghor (1906-2001), který byl ministrem v koloniální Francii a po dosažení nezávislosti Senegalu se stal jeho prezidentem. Byl to také uznávaný spisovatel a první Afričan, který byl členem Francouzské akademie.

III. FILM A JÁ

Jaký jiný název bych si pro film dokázal/a představit?

Co jsem se dozvěděl/a o zemi, o části světa (západní Afrika), kde se film odehrává? Objevilo se ve filmu *Světýlko* něco, co mě překvapilo?

Milá Fatimo... Představím si, že mám možnost napsat hrdince filmu, napíšu jí dopis, v němž jí vysvětlím svůj názor, svůj dojem z filmu. Cítím, že jsme si blízcí? Pokládám si i já otázky, které dospělé rozčilují, nudím se občas a utíkám do představ o jiném světě?

OKAMŽIKY, KTERÉ MĚ POZNAMENALY, MOJE KLÍČOVÉ SCÉNY

(Prostor mladého diváka - <http://event.institutfrancais.com/cined>)

V Prostoru mladého diváka si vyberu obrazy svých oblíbených nebo nejvýznamnějších okamžiků.

Na základě těchto obrazů zvolím slova. Co se v tom okamžiku filmu děje? Proč jsem si vybral/a tento obraz a proč se mi líbí?

Můžu tak vytvořit své vlastní obrazy.

VYTVÁŘÍM NOVÉ OBRAZY

Jaký plakát bych pro film vytvořil/a?

Připomněl mi film *Světýlko* postavy, které znám (z knih, jiných filmů, seriálů, komiksů), například samotářské neposlušné děti, které utíkají ze světa dospělých, které prchají?

Nakreslím je. Můžu také vyhledat obrázky v knihách nebo na internetu.

Můžu sám/sama (za použití fotoaparátu, telefonu) vyfotit věci, které se k filmu vztahují. Například oblohu, světlo, ulici, tanec a hudbu, svůj pokoj nebo to, co vidím z prahu svého domu.

IV. VÝBĚR A VYTVÁŘENÍ OBRAZŮ

„Útěk“, „Pohledy“... Srovnám ukázky z filmu *Světýlko* s jinými filmy

(<http://event.institutfrancais.com/cined/fr/>)

POKUD SE MI LÍBIL FILM SVĚTÝLKO, MOŽNÁ BY SE MI TAKÉ LÍBILY:

TYTO FILMY

***Duch úlu (El espíritu de la colmena; Victor Erice, 1973)* – film z kolekce CinEd (13)**

Osmiletá Ana si pokládá tisíce otázek o děsivé postavě Frankensteina, kterou viděla v kině. Její starší sestra Isabel tvrdí, že potkala jeho ducha. Stejně jako Fatima svým dětským pohledem Ana mísí skutečnost s představivostí. Objeví temný, úžasný svět, v němž straší imaginární postavy, které dokáží vnímat jen děti.

***Nanuk – člověk primitivní (Nanook of the North; Robert Flaherty, 1922)* (14)**

Film vypráví příběh Nanuka a jeho rodiny na severu Kanady, v nepřátelském prostředí plném nebezpečí, kde se naučil přežít díky lovu a stavbě iglú. Ačkoliv Fatima žije v Dakaru v Senegalu, chtěla by stejně jako Nanuk bydlet na pobřežním ledu.

***Malá prodavačka slunce (La petite vendeuse de Soleil; Djibril Diop Mambéty, 1999)* (15)**

Sili chodí o berlích a žebrá v dakarských ulicích. Aby se pomstila skupině chlapců za to, že ji ponížili, rozhodne se dělat to co oni – prodávat na ulici noviny. Postava se silnou vůlí musí čelit tvrdé realitě světa, ale je to také příběh o síle představivosti.

***Kletba kočičích lidí (The Curse of the Cat People; Robert Wise a Gunther von Fritsch 1944)* (16)**

Amy je samotářská holčička, která žije ve svých snech a ze které si spolužáci utahují. Jednoho dne najde kouzelný prsten, díky němuž může uprchnout do své představivosti.

TATO KNIHA

***Alenka v říši divů (Alice's Adventures in Wonderland; Lewis Carroll, 1865)* (17)**

Alenka se nudí. Setká se se zvláštním bílým králíkem v obleku, kterého se rozhodne sledovat do jeho doupěte. Po závrtném pádu objeví divný svět obývaný směšnými postavami. Postava Alenky se objevila také v řadě filmů, například ve filmu *Něco z Alenky* Jana Švankmajera z roku 1988.